

A számla, nyugta kibocsátásának alapvető szabályai

2009.

A számlázásra vonatkozó előírásokat az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: áfatörvény), valamint az e törvény felhatalmazása alapján kiadott PM rendeletek tartalmazzák¹.

1. Számlakibocsátási kötelezettség

Az általános forgalmi adó alanya az általa teljesített termékértékesítésről, szolgáltatásnyújtásról **köteles számla kibocsátásáról gondoskodni** a termék beszerzője, a szolgáltatás igénybevevője részére², ha az tőle eltérő más személy, vagy szervezet.

Számla kibocsátásáról kell gondoskodni továbbá a termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás előlegéről is az adóalany (illetve nem adóalany jogi személy) partner részére. Ha az előzőekben felsoroltakon kívüli más személy egyébként előleget fizet, feléje számla kiállítása akkor kötelező, ha az ügylet ellenértéke áfával számítottan a 900 ezer forintot eléri. Ezen összeghatár alatt akkor kötelező, ha az ilyen vevő számla kiállítását kéri.

Számla bocsátandó ki abban az esetben is, ha a termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás teljesítési helye – az áfatörvény előírásai szerint – nem belföldön van, feltéve, hogy az adóalanynak kizárólag belföldön van gazdasági célú letelepedési helye (gazdasági célú letelepedési hely hiányában lakóhelye, szokásos tartózkodási helye)³.

A számlát a teljesítésig, de **legfeljebb a termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás teljesítésétől** – előleg esetén annak kézhezvételéig, jóváírásáig, vagy az ezen időpontoktól – számított **ésszerű időn⁴ belül** ki kell bocsátani.

Ésszerű időnek⁵

- az előlegnek, ellenértéknek **készpénzzel**, készpénz-helyettesítő eszközzel történő megtérítése esetén **haladéktalan** (azonnali) **számlakibocsátást**,
- **nem készpénzzel**, készpénz-helyettesítő eszközzel történő megfizetés esetén, **ha a teljesítésről, előlegről szóló számla áfát tartalmaz 15 napon belüli** (azaz legkésőbb a 15. napon történő) **számlakibocsátást** kell érteni.

Amennyiben a **kibocsátandó számla** áfát az áfatörvény rendelkezései alapján **nem tartalmaz**, akkor az **ésszerű időt a szó köznapi értelmében** kell érteni, amely határidő lejár abban a legkorábbi időpontban, amikor a számla kibocsátásához szükséges valamennyi információ maradéktalanul a számlakibocsátó rendelkezésére áll.

A törvényi feltételek fennállása esetén a számlaadási kötelezettség gyűjtőszámla kibocsátásával, illetve egyszerűsített adattartalmú számla kibocsátásával is teljesíthető. A számlakibocsátási kötelezettségnek a kötelezett saját maga, illetőleg – megbízása alapján a képviselőjében – az általa meghatalmazott is eleget tehet.

¹24/1995. (XI. 22.) PM rendelet és 46/2007. (XII. 29.) PM rendelet.

²Áfatörvény 159. § (1) bekezdés.

³Áfatörvény 159. § (2) bekezdés.

⁴Áfatörvény 163. § (1) bekezdés.

⁵Áfatörvény 163. § (2) bekezdés.

Mentesül a számlakibocsátási kötelezettség alól az adóalany, ha a termék értékesítése, illetve szolgáltatás nyújtása a tevékenység közérdekű vagy speciális jellegére tekintettel mentes az adó alól, feltéve, hogy az adóalany gondoskodik az ügylet teljesítését tanúsító, a számviteli törvény⁶ rendelkezéseinek megfelelő bizonylat kibocsátásáról⁷.

Áfával számítottan 900 ezer forintos értékhatár alatt mentesül a számlakibocsátási kötelezettség alól az adóalany akkor is, ha a terméket megvásárló, a szolgáltatást igénybevevő olyan nem adóalany személy (ide nem értve a nem adóalany jogi személyeket), aki/amely az ügylet ellenértékét – az ügylet áfatörvény szerinti teljesítéséig – készpénzzel vagy készpénzhelyettesítő eszközzel megtéríti és számlát nem kér⁸. Ilyen esetben az adóalanyt nyugtaadási kötelezettség terheli.

Nincs mód a számlaadási kötelezettség alól való **mentesülésre** a következő ügyleteknél:

- adóalany részére történő termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás és ezek előlege (feltéve, hogy az ügylet annak közérdekű, vagy speciális jellegére tekintettel nem tartozik adómentesség alá),
- nem adóalany jogi személy részére történő termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás és ezek előlege (feltéve, hogy az ügylet annak közérdekű, vagy speciális jellegére tekintettel nem tartozik adómentesség alá),
- távolsági értékesítés,
- termék Közösségen belüli értékesítése (ide tartozik az új közlekedési eszköz Közösségen belüli értékesítése is),
- **sorozat jelleggel történő** építési telek, beépítés alatt álló, illetve beépített ingatlan értékesítés⁹, valamint
- ha jogi személynek nem minősülő nem adóalany részére adót is magába foglalóan 900 ezer forintot elérő, vagy azt meghaladó ügyletet teljesít, vagy ilyentől (adót is magába foglalóan) 900 ezer forintot elérő, vagy azt meghaladó előleget vesz át¹⁰,
- kizárólag belföldön letelepedett (ennek hiányában kizárólag belföldi lakhellyel, szokásos tartózkodási hellyel rendelkező) adóalany belföldön kívül (a Közösség területén, vagy harmadik ország területén) teljesített termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás¹¹.

2. Az egyes bizonylatra vonatkozó szabályok

2.1. Számla

Számla minden olyan okirat, amely megfelel az áfatörvény X. fejezetében meghatározott feltételeknek. A számlával esik egy tekintet alá minden olyan okirat is, amely kétséget kizáróan az adott számlára hivatkozva, annak adattartalmát módosítja és megfelel a törvényi előírásoknak¹².

⁶2000. évi C. törvény.

⁷Áfatörvény 165. § (1) bekezdés a.) pont.

⁸Áfatörvény 165. § (1) bekezdés b.) pont.

⁹Áfatörvény 165. § (2) bekezdés.

¹⁰Áfa törvény 159. § (2) bekezdés b) pont, 165. § (2)-(3) bekezdés.

¹¹Áfatörvény 159. § (2) bekezdés c) pont.

¹²Áfatörvény 168. § (1) bekezdés.

A számla kötelező **adattartalma** a következő¹³:

- a számla kibocsátásának kelte;
- a számla sorszáma, amely a számlát kétséget kizáróan azonosítja;
- termék értékesítőjének, szolgáltatásnyújtójának adószáma, amely alatt a termék értékesítését, szolgáltatásnyújtását teljesítette;
- ha a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője az adófizetésre kötelezett, akkor a termék beszerzőjének, szolgáltatás igénybevevőjének adószáma, amely alatt, mint adófizetésre kötelezettnek a termék értékesítését, szolgáltatás nyújtását teljesítették, (vagy amely alatt az áfatörvény 89. §-ában meghatározott termékértékesítést részére teljesítették);
- a termék értékesítőjének, szolgáltatásnyújtójának, valamint a termék beszerzőjének, szolgáltatás igénybevevőjének neve és címe;
- az értékesített termék megnevezése, annak jelölésére – a számlakibocsátásra kötelezett választása alapján – az áfatörvényben alkalmazott vtsz., továbbá mennyisége, illetőleg a nyújtott szolgáltatás megnevezése, annak jelölésére – a számlakibocsátásra kötelezett választása alapján – az áfatörvényben alkalmazott SZJ, továbbá mennyisége, feltéve, hogy az természetes mértékegységben kifejezhető;
- a teljesítés – illetőleg az előleg átvételének, jóváírásának – időpontja, ha az eltér a számla kibocsátásának keltétől;
- az adó alapja, továbbá az értékesített termék adó nélküli egységára, illetőleg a nyújtott szolgáltatás adó nélküli egységára, ha az természetes mértékegységben kifejezhető, valamint az alkalmazott árengedmény, feltéve, hogy azt az egységár nem tartalmazza;
- az alkalmazott adó mértéke;
- az áthárított adó, kivéve, ha annak feltüntetését az áfatörvény kizárja;
- adómentesség esetében, valamint abban az esetben, ha adófizetésre a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője kötelezett, jogszabályi hivatkozás vagy bármely más, de egyértelmű utalás arra, hogy a termék értékesítése, szolgáltatásnyújtása
 - mentes az adó alól, vagy
 - után a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője az adófizetésre kötelezett;
- új közlekedési eszköznek az Európai Közösség másik tagállamába történő adómentes értékesítése esetén az áfatörvényben külön meghatározott, az új közlekedési eszközre vonatkozó adatok;
- utazásszervezési szolgáltatás nyújtása esetében jogszabályi hivatkozás vagy bármely más, de egyértelmű utalás arra, hogy az áfatörvény XV. fejezetében meghatározott különös szabályokat alkalmazták;
- használt ingóság, műalkotás, gyűjteménydarab vagy régiség értékesítése esetében jogszabályi hivatkozás vagy bármely más, de egyértelmű utalás arra, hogy az áfatörvény XVI. fejezet 2. vagy 3. alfejezetében meghatározott különös szabályokat alkalmazták;
- pénzügyi képviselő alkalmazása esetében a pénzügyi képviselő neve, címe és adószáma.

A számlán az **áthárított adót – az áfatörvény 80. §-a szerint meghatározott árfolyam alkalmazásával – forintban**¹⁴ kifejezve akkor is fel kell tüntetni, ha az egyéb adatok külföldi

¹³Áfatörvény 169. §.

¹⁴Áfatörvény 169. § i) pont.

pénznemben kifejezettek¹⁵. Amennyiben az adó alapja külföldi pénznemben kifejezett, a forintba történő átszámításhoz alkalmazandó árfolyam olyan árfolyam lehet, amelyet belföldön pénzváltási engedéllyel rendelkező hitelintézet devizában eladási árként jegyez; vagy a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) hivatalosan közzé tesz. Az MNB árfolyam akkor alkalmazható, ha az adóalany így dönt, és erről a döntéséről az állami adóhatóságnak előzetes bejelentést tesz. Az MNB árfolyam alkalmazására vonatkozó választási jog úgy gyakorolható, hogy az valamennyi olyan termékértékesítésre, szolgáltatásnyújtásra és termék Közösségen belüli beszerzésre kiterjed, amely esetében az adó alapja külföldi pénznemben kifejezett. Az olyan adóalany, aki (amely) élt az MNB árfolyam alkalmazására vonatkozó választási jogával, attól a választása évét követő naptári év végéig nem térhet el¹⁶. Az előlegről kibocsátott számla annak a termékértékesítésnek, szolgáltatásnyújtásnak az adatait tartalmazza, amelynek az ellenértékébe az előleg beszámítható¹⁷.

A **számla magyar nyelven**, vagy bármely más élő nyelven kibocsátható¹⁸. **Idegen nyelven** kiállított számla esetében az adóigazgatási eljárás keretében lefolytatott ellenőrzés során a számla kibocsátójától megkövetelhető, hogy saját költségére gondoskodjon a hiteles magyar nyelvű fordításról (feltéve, hogy a tényállás tisztázása másként nem lehetséges)¹⁹.

A **számla papíron, vagy elektronikus úton is kibocsátható**²⁰. A papíron kibocsátott számla tekintetében figyelemmel kell lenni a számla, egyszerűsített számla és nyugta adóigazgatási azonosításának, valamint a nyugta adását biztosító pénztárgép és taxaméter alkalmazásáról szóló 24/1995. (XI. 22.) PM rendelet előírásaira is.

Nyomdai úton előállított számla esetén figyelemmel kell lenni többek között arra, hogy csak az adóhatóság által megállapított sorszám tartománynak megfelelő számla kerüljön alkalmazásra. Az ilyen bizonylat adóigazgatási azonosításra akkor alkalmas, ha a nyomtatvány nyomdai előállítása az állami adóhatóság által a nyomtatvány előállítójának kérésére az ő részére előre kijelölt sorszám tartományban folyamatosan, az adott sorszám tartományba illeszkedő sorszám kihagyás és ismétlés nélküli felhasználásával történik²¹.

Számítástechnikai eszköz útján előállított és papírra nyomtatott számla abban az esetben alkalmas adóigazgatási azonosításra, ha szigorú számadás alá vonása úgy valósul meg, hogy az azt előállító számlázó program kihagyás és ismétlés nélkül, folyamatosan biztosítja a sorszámozást és a számlapéldányok hiánytalan elszámolása biztosított²². Ilyen módon előállított számla esetén biztosítani kell többek között, a program-dokumentációnak a rendelkezésre állását és a program készítőjének a számla kibocsátója részére (a program használójának) címzett írásos nyilatkozatát arról, hogy a program maradéktalanul megfelel a vonatkozó jogszabályi előírásoknak²³. A számlázó programok előzetes minősítése, vagy véleményezése nem tartozik az állami adóhatóság feladatkörébe.

¹⁵Áfatörvény 172. §.

¹⁶Áfatörvény 80. §.

¹⁷Áfatörvény 159. § (3) bekezdés.

¹⁸Áfatörvény 178. § (2) bekezdés.

¹⁹Áfatörvény 178. § (3) bekezdés.

²⁰Áfatörvény 174. §.

²¹24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 1/A. § (1)-(2) bekezdés.

²²24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 1/E. § (1) bekezdés.

²³24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 1/E. § (2) bekezdés.

Az elektronikus úton történő számlázás tekintetében az áfatörvény előírásai mellett az elektronikus számlával kapcsolatos egyes rendelkezésekről szóló 46/2007. (XII. 29.) PM rendelet előírásai is figyelembe veendőek. Az így előállított számlák adóigazgatási azonosításra akkor alkalmasak, ha szigorú számadás alá vonásuk úgy valósul meg, hogy a számlát előállító program kihagyás és ismétlés nélkül, folyamatosan biztosítja a sorszámozást²⁴.

Elektronikus úton kibocsátott számlának²⁵ a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője részére az adatok – vagy digitális tömörítés felhasználásával – adatállományok elektronikus úton történő továbbítása, személyes rendelkezésre bocsátása telefonvezetékes, rádiós, optikai vagy egyéb elektromágneses rendszeren keresztül, elektronikus adatfeldolgozás céljára kibocsátott bizonylat minősül. Az elektronikus számla kibocsátásának célja az elektronikus adatfeldolgozás. Tekintettel arra, hogy elektronikus adatfeldolgozásnak tekinthető az is, ha a szolgáltatást igénybevevő elmenti és tárolja számítógépében a számlát, így a jogszabály által biztosított elektronikus számla-kiállítási lehetőség minden erre irányuló külön megállapodás nélkül sem zárható ki bárki, így akár magánszemély felé történő számlázás esetében sem.

2.2. Egyszerűsített adattartalmú számla

A számla egyszerűsített adattartalommal történő kibocsátására csak egyes esetekben van törvényi lehetőség. Így **egyszerűsített adattartalmú számla bocsátható ki**, ha a bizonylat kiállítása

- adóalany (vagy nem adóalany jogi személy) által fizetett előlegről történik és az adatok egyébként forintban kifejezettek,
- a számla kibocsátását kérő, nem adóalany személy által fizetett előlegről történik (és az adatok egyébként forintban kifejezettek),
- olyan személy, szervezet részére történik, aki/amely legkésőbb a teljesítésig készpénzben vagy készpénz-helyettesítő eszközzel megfizette a termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás ellenértékét, feltéve, hogy a számlán szereplő adatok egyébként forintban kifejezettek,
- az áfatörvény előírásai szerint nem belföldön teljesülő termékértékesítésről, szolgáltatásnyújtásról történik, feltéve, hogy az ügyletet teljesítő adóalany gazdasági célú letelepedési helye kizárólag belföldön van (gazdasági célú letelepedési hely hiányában lakóhelye, szokásos tartózkodási helye van belföldön)²⁶.

Az egyszerűsített adattartalmú számlában

- az adó alapja és adó nélküli egységára helyett az ellenérték adót is tartalmazó összege tüntetendő fel,
- az alkalmazott adómérték helyett, 20% esetén 16.67%, 5% esetében 4,76% szerepeltetendő,
- áthárított adó összeg nem szerepelhet²⁷.

A nem belföldön teljesített termékértékesítésről, szolgáltatásnyújtásról kibocsátott egyszerűsített adattartalmú számlában a következő adatok szerepeltetendők:

²⁴24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 1/G. §.

²⁵Áfatörvény 259. § 5. pont.

²⁶Áfatörvény 176. § (1) bekezdés.

²⁷Áfatörvény 176. § (2) bekezdés a.) pont.

- a számla kibocsátásának kelte,
- a számla sorszáma, amely azt kétséget kizáróan azonosítja,
- a termék értékesítőjének, a szolgáltatásnyújtójának adószáma,
- a termék értékesítőjének, szolgáltatásnyújtójának valamint a termék beszerzőjének, szolgáltatás igénybevevőjének neve és címe,
- az értékesített termék megnevezése, annak jelölésére – a számlakibocsátásra kötelezett választása alapján – az áfatörvényben alkalmazott vtsz., továbbá mennyisége, illetőleg a nyújtott szolgáltatás megnevezése, annak jelölésére – a számlakibocsátásra kötelezett választása alapján – az áfatörvényben alkalmazott SZJ, továbbá mennyisége, feltéve, hogy az természetes mértékegységben kifejezhető;
- az „áfatörvény területi hatályán kívül” kifejezés.

2.3. Gyűjtőszámla

Gyűjtőszámla kibocsátására akkor kerülhet sor, ha az adóalany ugyanannak a szervezetnek, személynek több számlakibocsátásra jogalapot teremtő ügyletet teljesít

- a teljesítés napján egyidejűleg, illetve
- a rá vonatkozó adó-megállapítási időszakban²⁸.

Az azonos teljesítési napon történt ügyletekről gyűjtőszámla kibocsátásáról külön megállapodás nélkül is dönthet a számla kibocsátója. Ez esetben a számlakibocsátási kötelezettség a teljesítés napján, de legkésőbb attól számított ésszerű időn belül keletkezik, kivéve, ha készpénzzel, készpénz-helyettesítő eszközzel egyenlítik ki az ellenértéket, mert akkor az ésszerű idő azonnal bekövetkezik²⁹.

A nem azonos napon, csak azonos adó-megállapítási időszakban teljesített ügyletekről **gyűjtőszámla** csak akkor bocsátható ki, ha a gyűjtőszámla alkalmazásáról a felek **előzetesen megállapodtak**³⁰. Gyűjtőszámla kibocsátható egy adó-megállapítási időszagnál rövidebb időtartam teljesítéseiről (pl. egy hét, vagy 10 nap) is, a felek megállapodásának függvényében. A nem azonos napon történt ügyleteket magába foglaló gyűjtőszámlát legkésőbb a kötelezett adóalanyra vonatkozó adó-megállapítási időszak utolsó napjáig, de legkésőbb az attól számított ésszerű időn belül ki kell bocsátani³¹.

Az ésszerű határidőn a gyűjtőszámla ez utóbbi esetében a számla kibocsátására kötelezett adóalany adó-megállapítási időszakának utolsó napjától számított 15. napig terjedő időszakot kell érteni³².

A gyűjtőszámlában az összes számlakibocsátásra jogalapot teremtő ügyletet tételesen, egymástól elkülönítetten, úgy kell feltüntetni, hogy az egyes ügyletek adóalapjai – az alkalmazott adómérték, illetőleg adómentesség szerinti csoportosításban – összesítetten szerepeljenek³³. A gyűjtőszámlának, mint bizonylatnak nincs saját teljesítési időpontja, az áfatörvény szerinti teljesítési időpontok az egyes ügyletekhez rendelve, így a gyűjtőszámlában szereplő valamennyi ügylet esetén azok áfatörvény szerinti teljesítési

²⁸ Áfatörvény 164. § (1) bekezdés.

²⁹ Áfatörvény 163. § (2) bekezdés a) pont.

³⁰ Áfatörvény 164. § (2) bekezdés.

³¹ Áfatörvény 163. § (2) bekezdés.

³² Áfatörvény 164. § (3) bekezdés.

³³ Áfatörvény 171. § (1) bekezdés.

időpontját kell szerepeltetni. Ezen speciális rendelkezéseken kívül a gyűjtőszámlára is a számlára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni³⁴.

2.4. Számlával egy tekintet alá eső okirat

Számlával egy tekintet alá eső okiratnak minősülnek mindazok az okiratok, amelyek kétséget kizáróan valamely adott számlára hivatkozva, annak adattartalmát módosítják³⁵. Számlával egy tekintet alá eső okirat kibocsátásával az áthárított adó alapjának, összegének módosítása – így a számla helyesbítése, érvénytelenítése – mellett a számlán feltüntetett egyéb adatok (például helytelen cím) javítása is megtörténhet.

A számlával egy tekintet alá eső okirat nem egy fajta bizonylattípus, hanem azon bizonylatok összefoglaló neve, amelyek egy adott számlára hivatkozva, annak bármely adatát módosítják. Ennek megfelelően tehát a 2007. december 31-ig hatályos általános forgalmi adóról szóló 1992. évi LXXIV. törvény (a továbbiakban: régi áfatörvény) fogalmai szerinti helyesbítő számla, sztornó számla, illetve az áfatörvény szóhasználata szerinti módosító számla, illetve érvénytelenítő számla is számlával egy tekintet alá bizonylatnak minősül, nevezze is a számlakibocsátó bármilyen néven az ilyen korrekciós bizonylatot. De ugyancsak ebbe a kategóriába tartozik bármely más, megnevezés nélkül kibocsátott, de valamely számla adatait módosító bizonylat is.

A számlával egy tekintet alá eső okiratot a módosításra, korrekcióra jogalapot teremtő tény, egyéb körülmény bekövetkezésétől számított 15 napon (ésszerű időn) belül³⁶ kell kibocsátani³⁷.

A számlával egy tekintet alá eső okirat **minimális adattartalma** a következő:

- az okirat kibocsátásának kelte;
- az okirat sorszáma, amely az okiratot kétséget kizáróan azonosítja;
- hivatkozás arra a számlára, amelynek adattartalmát az okirat módosítja;
- a számla adatának megnevezése, amelyet a módosítás érint, valamint a módosítás természete, illetőleg annak számszerű hatása, ha ilyen van³⁸.

A számlával egy tekintet alá eső okiraatra egyebekben a számlára vonatkozó előírásokat kell alkalmazni³⁹. Az áfatörvény a számlával egy tekintet alá eső okirat minimális adattartalmát határozza meg (ugyanúgy, mint a számlának, vagy az egyszerűsített adattartalmú számlának az adattartalmát), mely adattartalmon felül a bizonylaton az adóalanyok bármely, általuk fontosnak tartott adatot szerepeltethetnek.

Abban az esetben, ha a számlával egy tekintet alá eső okirat alapján az adóalanyok a korábban fizetendő adóként megállapított és bevallott adója csökken, és a csökkenését az adó alapjának csökkenése okozza, és a számla korrekciójára az áfatörvény 77. §-ában felsorolt esetkörök miatt kerül sor, akkor az adó összegét érintő csökkentő tételt főszabály szerint legkorábban abban az adó-megállapítási időszakban veheti figyelembe a számla kibocsátója,

³⁴Áfatörvény 164. § (4) bekezdés.

³⁵Áfatörvény 168. § (2) bekezdés.

³⁶Áfatörvény 163. § (2) bekezdés b) pont.

³⁷Áfatörvény 170. § (2) bekezdés.

³⁸Áfatörvény 170. § (1) bekezdés.

³⁹Áfatörvény 170. § (2) bekezdés.

amelyben az eredeti számlát érvénytelenítő számla, illetve az eredeti számlát módosító számla a jogosult személyes rendelkezésére áll⁴⁰.

Az áfatörvény

- 77. §-ában felsoroltaktól eltérő okból történő (az adó összegét bármelyik irányba módosító) számlakorrekció, illetve a
- 77. §-ában felsorolt okból történő, de az adó összegének növekedését eredményező, vagy
- 77. §-ában felsorolt okból történő, de az adó összegének olyan okból történő csökkenését eredményező korrekció,

amely nem az adó alapjának a csökkenése miatt következik be (pl. téves adómérték alkalmazása), a korrekciós számlában keletkező adókülönbözet elszámolását a számlakibocsátó az eredeti időszak bevallásában (szükség esetén önellenőrzés útján) köteles rendezni⁴¹.)

2.5. Nyugta

Az adóalany mentesül a számlakibocsátási kötelezettség alól, ha a terméket megvásárló, a szolgáltatást igénybevevő az ügylet ellenértékét – az ügylet áfatörvény szerinti teljesítéséig – készpénzzel vagy készpénz-helyettesítő eszközzel megtéríti és számlát nem kér⁴², **feltéve**, hogy az ellenérték adót is tartalmazó összege nem éri el a 900 ezer forintot, és a vevő, szolgáltatást igénybe vevő nem adóalany (ide nem értve a nem adóalany jogi személyeket). Ilyen esetben az adóalany **köteles** a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője részére **nyugta kibocsátásáról gondoskodni**⁴³.

A **nyugta kötelező adattartalma** a következő:

- a nyugta kibocsátásának kelte;
- a nyugta sorszáma, amely a nyugtát kétséget kizáróan azonosítja;
- a nyugta kibocsátójának adószáma, valamint a neve és címe;
- a termék értékesítésének, szolgáltatás nyújtásának adót is tartalmazó ellenértéke⁴⁴.

Nyugta kizárólag papír alapon bocsátható ki⁴⁵ és **kizárólag magyar nyelven** állítható ki⁴⁶.

Nyugtaadási kötelezettségüknek **kizárólag pénztárgéppel, taxaméterrel tehetnek eleget** az alábbi adóalanyok, illetve üzletek⁴⁷:

- a taxiszolgáltatást nyújtó adóalanyok,
- a gyógyszertárak,
- az üzletek működésének rendjéről, valamint az egyes üzlet nélkül folytatható kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről szóló kormányrendelet mellékletében szereplő üzletek, **kivéve**⁴⁸,
 - a betétdíjas göngyöleget visszaváltó üzlet,

⁴⁰Áfatörvény 78. § (3) bekezdés.

⁴¹Áfatörvény 78. §.

⁴²Áfatörvény 165. § (1) bekezdés b.) pont.

⁴³Áfatörvény 166. § (1) bekezdés.

⁴⁴Áfatörvény 173. §.

⁴⁵Áfatörvény 174. § (2) bekezdés.

⁴⁶Áfatörvény 178. § (4) bekezdés.

⁴⁷24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 1. számú melléklet.

⁴⁸24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 1. számú melléklet c) pont.

- a csomagküldő kereskedelem, kivéve annak nyílt árusítást végző üzlete, bemutatóterme,
 - a kereskedelmi működési engedély megszerzése alól mentesülő, ipari - kivéve élelmiszeripari - tevékenységet folytató egyéni vállalkozó, ha termelő és értékesítő tevékenységét ugyanabban a helyiségben folytatja,
 - a termelői borkimérés,
 - az utazási iroda, utazási ügynökség, turisztikai szolgáltató iroda, utazási szolgáltatásai tekintetében,
 - a nagykereskedelmi üzletkörbe tartozó adóalanyok a részben vagy egészben készpénzzel vagy készpénz-helyettesítő eszközzel történő kiskereskedelmi értékesítésük tekintetében.
- a nagykereskedelmi üzletkörbe tartozó adóalanyok a részben vagy egészben készpénzzel vagy készpénz-helyettesítő eszközzel történő kiskereskedelmi értékesítésük tekintetében.

Az adóhatóság a nyugtaadásra kötelezett indokolt kérelmére **felmentést adhat a pénztárgép kötelező alkalmazása alól** abban az esetben, ha az adóalany szociális vagy egészségügyi helyzete miatt a pénztárgép alkalmazása rá nagy terhet róna, vagy az adóalany gazdasági tevékenységének természete illetve tevékenysége végzésének egyéb körülményei miatt a nyugta adása pénztárgép alkalmazásával nem oldható meg, vagy csak aránytalanul nagy megterheléssel lenne megoldható⁴⁹.

A nyugtaadási **kötelezettsége alól** az adóalany **egyedi engedély alapján nem mentesíthető**, nyugtaadási kötelezettség alól csak törvényi előírás alapján lehet mentesülni. Azok az adóalanyok is, akik a pénztárgép alkalmazása alól mentesülnek, kötelesek nyugtát kibocsátani.

Törvényi előírás alapján mentesül a nyugtakibocsátási kötelezettség alól az adóalany abban az esetben, ha

- sajtóterméket értékesít;
- a szerencsejáték szervezéséről szóló törvény hatálya alá tartozó szerencsejáték szolgáltatást nyújt;
- kezelőszemélyzet nélküli automata berendezés útján teljesíti a termék értékesítését, a szolgáltatás nyújtását⁵⁰.

3. Speciális szabályok

3.1. Számla kibocsátásának átvállalása

A számlakibocsátási kötelezettségnek a kötelezett saját maga, illetőleg – megbízása alapján és képviselőjében – az általa választott meghatalmazott is eleget tehet. Utóbbi esetben a kötelezettnek és meghatalmazottjának előzetesen és írásban (különösen) meg kell állapodnia egymással a számlakibocsátás elfogadásának feltételeiről és módjáról⁵¹.

⁴⁹24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 3. § (2) bekezdés.

⁵⁰Áfatörvény 167. §.

⁵¹Áfatörvény 160. § (1) bekezdés.

A számla kibocsátásában meghatalmazottként akár a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője, akár harmadik személy eljárhat. A meghatalmazást írásba kell foglalni. A meghatalmazás szólhat egy ügylethez fűződő számlaadási kötelezettség teljesítésére, vagy szólhat a számlakibocsátási kötelezettség általános érvényű teljesítésére⁵².

Az ügylethez fűződő számlakibocsátási kötelezettségnek – feltéve, hogy annak nem a kötelezett saját maga tesz eleget – kizárólag egy meghatalmazott tehet eleget, még abban az esetben is, ha a kötelezett egyébként több személy részére is adott meghatalmazást⁵³. A számlakibocsátáshoz fűződő, jogszabályban meghatározott kötelezettségek teljesítéséért a kötelezettel együtt a meghatalmazott egyetemlegesen felelős abban az esetben is, ha a felek a megállapodásukban másként rendelkeztek⁵⁴.

3.2. Csoportos adóalany számlázása

Csoportos adóalany számlaadási kötelezettségét a számlaadásra vonatkozó általános szabályok szerint teljesíti⁵⁵, azzal a különbséggel, hogy esetében a csoporttag a harmadik személyekkel kapcsolatos, az adózással összefüggő egyéb jogviszonyaiban az adózással kapcsolatos iratokon (például a számlán) a csoportazonosító számot, a közösségi adószámot (feltéve, hogy az a konkrét ügyletre tekintettel szükséges) és saját adószámát is köteles feltüntetni⁵⁶.

3.3. Felvásárlási okirat

A mezőgazdasági tevékenységet folytató, különleges jogállású adózótól az áfatörvény mellékletében⁵⁷ meghatározott terméket vásárló, szolgáltatást igénybevevő – nem különleges jogállású – belföldön nyilvántartásba vett adóalanyoknak felvásárlási okiratot kell kiállítania.

A felvásárlási okirat kötelező **adattartalma** a következő:

- a felvásárlási okirat kibocsátásának kelte;
- a felvásárlási okirat sorszáma, amely a felvásárlási okiratot kétséget kizáróan azonosítja;
- a termék értékesítőjének, szolgáltatásnyújtójának, valamint a termék beszerzőjének, szolgáltatás igénybevevőjének neve, címe és adószáma;
- az értékesített termék megnevezése, és az annak jelölésére legalább az áfatörvényben alkalmazott vtsz., továbbá mennyisége, illetőleg a nyújtott szolgáltatás megnevezése, továbbá mennyisége, feltéve, hogy az természetes mértékegységben kifejezhető;
- a teljesítés időpontja, ha az eltér a felvásárlási okirat kibocsátásának keltétől;
- a kompenzációs felár alapja, továbbá az értékesített termék kompenzációs felár nélküli egységára, illetőleg a nyújtott szolgáltatás kompenzációs felár nélküli egységára, ha az természetes mértékegységben kifejezhető, valamint az alkalmazott árengedmény, feltéve, hogy azt az egységár nem tartalmazza;
- az alkalmazott kompenzációs felár mértéke;

⁵²Áfatörvény 161. §.

⁵³Áfatörvény 160. § (3) bekezdés.

⁵⁴Áfatörvény 160. § (2) bekezdés.

⁵⁵Áfatörvény X. fejezet.

⁵⁶Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 22/A. § (2) bekezdés.

⁵⁷Áfatörvény 6. és 7. számú mellékletei.

- az áthárított kompenzációs felár;
- a termék értékesítőjének, szolgáltatás nyújtójának, valamint a termék beszerzőjének, szolgáltatás igénybevevőjének aláírása⁵⁸.

A felvásárlási okirat kibocsátási kötelezettségről kizárólag a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője saját maga gondoskodhat; az ilyen ügyletről gyűjtő felvásárlási jegy nem bocsátható ki, és a bizonylat egyszerűsített adattartalommal nem bocsátható ki⁵⁹.

Az okirattal kapcsolatos, de az áfatörvény XIV. fejezetében nem szabályozott kérdésekben (mint például javítás, pótlás, a helyesbítések elszámolása) az áfatörvénynek a számlázásra vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni⁶⁰.

3.4. Mezőgazdasági tevékenységet folytató adóalany számlázása

Az olyan adóalany aki/amely tevékenységére tekintettel az áfatörvény XIV. fejezetének előírásai alapján kompenzációs felár érvényesítésére jogosult, az áfatörvény általános szabályai szerint kötelezett számla, illetve nyugta adására. Kivételt ez alól csak az olyan – az áfatörvény 198. § a)-b) pontjai alapján mezőgazdasági tevékenységnek minősülő – termékértékesítése, szolgáltatásnyújtása képez, melyet belföldön nyilvántartásba vett – nem különleges jogállású – adóalany felé végez⁶¹. Ez utóbbi termékértékesítésről, szolgáltatásnyújtásról felvásárlási okirat állítandó ki, melynek egy példányával rendelkeznie kell.

A harmadik országbeli, illetve a Közösség más tagállamában nyilvántartásba vett – nem különleges jogállású mezőgazdasági tevékenységet végző – adóalany (vagyis olyan külföldi, akivel szemben az áfatörvény 200. §-a alapján kompenzációs felár megtérítésére tarthat igényt) felé nem mentesül a számlakibocsátási kötelezettség alól (azaz ez esetben a külföldi felvásárló nem állít ki felvásárlási jegyet). Az ilyen számlában adóalap helyett a kompenzációs felárat, adómérték helyett a kompenzációs felár mértékét, áthárított adó helyett az áthárított kompenzációs felárat kell szerepeltetnie⁶².

3.5. Alanyi adómentes számlázása

Az alanyi adómentes adóalany alanyi adómentes minőségében kizárólag olyan számla kibocsátásáról gondoskodhat, amelyben áthárított adó, illetőleg az adó tartalom meghatározására alkalmas százalékérték nem szerepelhet⁶³. Figyelemmel kell lenni arra, hogy az áfatörvény XIII. fejezetének előírásai alapján az alanyi adómentes adózó nem jár el minden ügyletében alanyi adómentes minőségében⁶⁴.

Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal

⁵⁸ Áfatörvény 202. § (3) bekezdés.

⁵⁹ Áfatörvény 202. § (4) bekezdés.

⁶⁰ Áfatörvény 202. § (4) bekezdés.

⁶¹ Áfatörvény 202. § (2) bekezdés a.) pont.

⁶² Áfatörvény 202. § (2) bekezdés b.) pont.

⁶³ Áfatörvény 197. § (2) bekezdés c.) pont.

⁶⁴ Áfatörvény 193. §.